ಹದಿಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಧ್ವನಿಗಳು

ದೀಪಿಕಾ ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ನೇಹಾ ಪಾರ್ತಿ

ಈ ಲೇಖನವು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಏಳು ರಾಜ್ಯಗಳ ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳು, ಹಗಲು ಶಾಲೆಗಳು ಹಾಗು ಸಮುದಾಯ ಸಂಘಗಳಂಥ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಕಲಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿರುವ 12ರಿಂದ 16 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ನಡೆಸಿದ ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ. ಕೋವಿಡ್-19 ಹೇಗೆ ಅವರ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಶಾಲೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ಲೇಖನದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಕೋವಿಡ್ 19 ಹಾಗು ಅದರ ಪ್ರಭಾವ

ಈ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಭಿನ್ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಜೀವನವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಬದಲಾಗಿದೆಯಾದರೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ತೆರನಾಗಿ ಬದಲಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಈ ಸಮಯವು ಕುಟುಂಬದವರೊಡನೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಕಳೆಯುವ ಹಾಗು ಯೂಟ್ಯೂಬ್‌ನಿಂದ ಹಲವು ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮಿಕ್ಕವರಿಗೆ ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ಬದುಕು ಕಠಿಣವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅಸ್ಸಾಮಿನ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿ ತನ್ನ ಸಹೋದರನೊಡನೆ ಮತ್ತು ಮದ್ಯವ್ಯಸನಿ ತಂದೆಯೊಡನೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಮನೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಅವಳ ತಂದೆಯಿಂದ ದೈಹಿಕ ಕಿರುಕುಳಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಳು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ನೆರೆಯೂ ಬಂದು ಅವರ ಓಡಾಟಕ್ಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಅಡ್ಡಿಯುಂಟುಮಾಡಿತು. ಅವಳು ಅಸ್ತಮಾದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಳಾದ್ದರಿಂದ ತನ್ನ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆಗೂ ಆತಂಕಗೊಂಡಿದ್ದಳು. ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ, ಕೂಡುಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳಿಗೆ ದಿನದ 24 ಗಂಟೆಯೂ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕದ ಸೌಲಭ್ಯವಿತ್ತು ಹಾಗು ಅವಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮುಂದುವರಿಕೆಗೆ ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಕುಟುಂಬವೂ ಇತ್ತು.

ಭವಿಷ್ಯದ ಕುರಿತು ಕಳವಳ

ಈ ಎಲ್ಲ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಬೆಸೆದಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಎಳೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಹದಿನೇಳು (ಶೇಕಡಾ (85) ಹುಡುಗಿಯರು ಒಂದು ಹುಡುಗಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಸಮರ್ಥಿಸಿದರು, 'ಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತೆ ತೆರೆಯದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಕನಸುಗಳು ನನಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದು. V ಹಾಗು VIIನೆಯ ತರಗತಿಯ ನಂತರ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೊರೆದರೂ ಒಂದು ಯುವಕ ಸಂಘ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಬದುಕಿಗೆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಲವು ಹುಡುಗಿಯರೂ (ಶೇ.15) ಇದನ್ನೇ ಹೇಳಿದರು. ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗೆಗಿನ ಕನಸುಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನವಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವರಿಗೆ, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್, ನರಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞೆ ಅಥವಾ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗುವ ತಮ್ಮ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟುವುದಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಮಿಕ್ಕವರಿಗೆ ತಾವು ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಹೋಗುವುದಾಗಿತ್ತು. ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮರಳಿ ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುವುದು; ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಓಡಾಡುವುದು ಹಾಗು ತಮ್ಮ ಅಜ್ಜಿ, ಇನ್ನಿತರ ಸಂಬಂಧಿಕರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡುವುದು; ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದವು.

Xನೇ ತರಗತಿಯ ಹುಡುಗಿಯರು, ಮುಂದೆ ಬರಲಿದ್ದ ಬೋರ್ಡ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಹಾಗು ಶಾಲೆಗಳು ಪುನರಾರಂಭವಾದ ನಂತರ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವುದು ಈ ಎರಡೂ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆತಂಕಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ತರಗತಿಗೆ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಹೊಂದಿ-ಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೂ, ಎಂಟು (40 ಶೇಕಡಾ) ಜನರ ಬಳಿ ಹೊಸ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಹಳೆಯ, ಎರವಲು ಪಡೆದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ಹುಡುಗಿಯರೂ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಗಳ ಹದಗೆಡುತ್ತಿದ್ದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ, ಆಹಾರ ಪೂರೈಕೆಯ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಳವಳಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿ ಖರೀದಿಗೆ ಹಣವಿಲ್ಲದೇ ಇರುವ, ಪಡಿತರಕ್ಕಾಗಿ ನೆರೆಯವರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದ ಓರ್ವ ಪೋಷಕರಂತೂ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಪಾಠಗಳನ್ನು ಓದಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಫೋನ್‌ಅನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ನಗದು ಸಾಲ ಪಡೆದರು. ಕೆಲವು ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

ಈಗ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕಾದರೂ ಇದೆ, ಕೆಲ ದಿನಗಳ ನಂತರ ಅದೂ ಇರಲಾರದು.

(ಈಗ ನೆರೆಮನೆಯವರು ಊಟವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ – ಬೇಳೆ, ಅಕ್ಕಿ, ಎಣ್ಣೆ ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ದಿನ?)

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದರೆ ಅವರ ಕುಟುಂಬದ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಕಲಿಕಾ ಶೈಲಿಗಳು, ಆದ್ಯತೆಗಳು, ಕಲಿಯುವ ತತ್ವರತೆ ಮತ್ತು ಈ ಮುಂಚಿನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಳನೋಟವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು. ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಒಡಿಶಾದ ಒಂದು ಹುಡುಗಿ 'ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ಕೆಲವರು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಲಿಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ?' ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗಿನ ಒಡನಾಟ

ಈ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕದಿಂದಾಗಿ, ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರ ಪಾತ್ರವಹಿಸುವ ಕೆಲವು ಹೊಸ ಆಯಾಮಗಳು ಲಭಿಸಿವೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಹಾಗು

ಅದಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ ಹಾಗೆಯೇ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಕಲಿಕಾ ವರ್ತನೆಗಳು ಕೂಡ ಮಹತ್ವದ್ದು. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಯೇ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು, ಓರಗೆಯವ-ರೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸುವುದು, ಕಲಿಯುವವರು, ಅವರ ಕುಟುಂಬದವರ ಮನೋಭಾವಗಳು ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆಧಾರಿತ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾದ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳಾಗಿವೆ.

ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಳಕೆಯ ಅವಕಾಶವು ಸದಾ ಒತ್ತಾಯದಿಂದಲೇ ದೊರಕುವಂತಹದ್ದು, ಅದು ಪೋಷಕ-ರೊಡನೆಯೂ ಇರಬಹುದು ಅಥವಾ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರೊಡನೆಯೂ ಇರಬಹುದು. ಪೋಷಕರ ಬೆಂಬಲಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮೊದಲ ಪ್ರಕರಣದ ಹುಡುಗಿಯು ಫೋನ್ ಅನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ತಂದೆಗೆ ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ, 'ನನ್ನ ಓದು ಮುಂದುವರೆಯಲೆಂದು ಅಪ್ಪ ಸಾಲ ಮಾಡಿ ಫೋನನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟರು' ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಹುಡುಗಿ ಫೋನಿನ ಮಿತ ಲಭ್ಯತೆಯ ಕುರಿತು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ, 'ನಾನು ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಫೋನನ್ನು ಬಳಸಿದರೆ ಅಪ್ಪ ಸಿಟ್ಟಾಗುತ್ತಾರೆ'. ಫೋನ್ ಲಭಿಸುವುದೇ ಮೊದಲ ಸವಾಲು. ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹುಡುಗಿಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಫೋನ್‌ಅನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಬಳಸಬೇಕಿತ್ತು. ಬಳಕೆಯ ಅವಕಾಶದ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದೇ ಸಂದಿಗ್ಧದ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ಮಾರ್ಟ್‌ಫೋನ್ ಬಳಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಜನ ಹುಡುಗಿಯರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವರು ಒಂದು ಗಂಟೆ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಮಯ ಫೋನ್ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ದಿನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಫೋನ್ ಬಳಸಬಹುದಿತ್ತು. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹುಡುಗಿ, 'ಇಡೀ ದಿನ ಫೋನ್ ಅಣ್ಣನ ಬಳಿ ಇರುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಳು.

ಇತರೆ ಕೆಲವು ಚಿಂತೆಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಬಿಹಾರದ ಒಂದು ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಸುಗಮಕಾರರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಾಟ್ಸ್ಯಾಪ್ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ರಚಿಸ-ತೊಡಗಿದಾಗ, ಪೋಷಕರೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಮಗಳು ಹುಡುಗಿಯರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಷ್ಟೇ ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹುಡುಗರೊಡನೆ ಸಂವಹನವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಾಟ್ಸ್ಯಾಪ್ ಗುಂಪುಗಳ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಕಟ್ಟಳೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದು ಪೋಷಕರ ಅವ್ಯಕ್ತ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗಿರುವ ಲಿಂಗ ಕಟ್ಟಳೆಗಳು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಚಾಲಿತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. ಹುಡುಗಿಯರು ತಮ್ಮ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರೊಡನೆ ಹಾಗು ತಂದೆಯ ಬಳಿ ಫೋನನ್ನು ಬಳಸುವ ಸಮಯಕ್ಕಾಗಿ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೇ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆಲಸಗಳನ್ನು ಫೋನ್ ಲಭಿಸಬಹುದಾದ ಸಮಯವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಇಷ್ಟಾಗಿಯೂ ಫೋನ್ ಬಳಸುವ ಅವಕಾಶವು ಆ ಸಾಧನವನ್ನು ಬಳಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾದ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ತನಗೆ ಗೊತ್ತಿರದ ಬಟನ್‌ಗಳನ್ನು ತಾನು ಒತ್ತುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒಂದು ಹುಡುಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಳು.

ಮೂಲತಃ ಈ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಮನರಂಜನೆಯ ಮೂಲಗಳಾಗಿ ನೋಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕೇಳಲು, ಕಥೆಗಳನ್ನು ಓದಲು, ಕಲೆ ಹಾಗು ಕರಕುಶಲ ವಿಡಿಯೋಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಅಥವಾ ಆಟಗಳನ್ನಾಡಲು ಅವರು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, 50 ಶೇಕಡಾ ಹುಡುಗಿಯರು ಯೂಟ್ಯೂಬ್ ನೋಡಿ ಹೊಸತೇನನ್ನೋ ಕಲಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವ-ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿರುವುದು ಆಸಕ್ತಿಕರವಾದರೂ ಇದನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿನ್ನೂ ಹಿರಿಯರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ನಂಬಿಕೆ

ಅಂತರ್ಜಾಲ ಕಲಿಕೆಯತ್ತ ಒತ್ತಾಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಂದಿಗ್ಧ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿನ ಒಂದು ಹುಡುಗಿ ಈ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು 'ಆನ್‌ಲೈನ್ ತಾಣದಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ನಂಬಬೇಕು ಹಾಗು ಯಾವುದನ್ನು ನಂಬಬಾರದು ಎಂದು ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ?' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿದಳು. ಇದು ಡಿಜಿಟಲ್ ತಾಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನರನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಎಳೆಯ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ಅವರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸದೇ ಇರುವ ಅಂಶವನ್ನು ಎತ್ತಿತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಚರ್ಚೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಹಾಗು ಅವರ ಹೆತ್ತವರ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಗಾಗಿ ಸುರಕ್ಷಿತ, ಅನುಕೂಲಕರ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ರಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹಾಗು ಕಲಿಕೆ

ಹುಡುಗಿಯರು ತಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಹಿಮ್ಮಾಹಿತಿ ದೊರಕದೆ, ತಾವು ಸರಿ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾಗದಿರುವುದು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ. ಈ ಆಧಾರಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ದೃಢೀಕರಣದ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು (Need for validation) ಬಲವಾಗಿ ಎತ್ತಿ-ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಸ್ವ-ಕಲಿಕೆಯ ಬಗೆಗಿನ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ-ಆಧಾರಿತ ಕಲಿಕೆಯತ್ತ ನಾವು ಹೊರಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಗಳು ಹಾಗು ಕಲಿಕೆಯ ಸ್ವರೂಪಗಳು ಮಾನಸಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.

ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳಾಗಲೀ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಲೀ ಈ ರೀತಿಯ ಕಲಿಕೆಗೆ ತಯಾರಿಲ್ಲದ ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳ ಆತಂಕಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಹಾಗು ಅದಕ್ಕೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಕೊಡುಗೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ವಾಟ್ಸ್ಯಾಪ್ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಶಿಕ್ಷಕಿ ಒಂದು ಪಾಠವನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅದು ತನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕಿಯು ಆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವ ಒಂದು ವೀಡಿಯೋವನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿ ಹೇಳಿದಳು. ಹಾಗಾಗಿ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಯಾವುದೇ ತಕ್ಷಣದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಅಮೂರ್ತರೂಪ, ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಬಳಸಿ ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಹಾಗು ಹೆಚ್ಚು ಬೋಧನೆಯೇ ಕಲಿಯುವ ಮಾರ್ಗವಾಗಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ. ಕೆಲವು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ತಾವೇ ಗಣಿತ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಲಿಯುವಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ವಾಟ್ಸ್ಯಾಪ್ ಆಧಾರಿತ ಸಂವಹನಗಳ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಷ್ಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಸ್ವಂತ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಲಿಯುವುದು

ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಸ್ವ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಇರುವ ತೀವ್ರ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಈ ವರ್ತನೆಗಳು ಮತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತವೆ.

ಪೋಷಕರ ಪಾತ್ರ

ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಭಾಗವಾದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಮಾರ್ಟ್‌ಫೋನ್‌ನಂತಹ ಸಾಧನಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಫೋನ್‌ಗಳು ಹಾಗು ದೂರದರ್ಶನ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಎಲ್ಲರ ಉಪಯೋಗದ ವಸ್ತುಗಳು. ಕೇವಲ ಒಂದು ಹುಡುಗಿಯ ಬಳಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಂತದ್ದೇ ಫೋನ್ ಇದ್ದಿತ್ತು. ಫೋನ್‌ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಂದೆಯೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಆತನು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಸಮಯ ಮಾತ್ರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಬಳಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ದೂರದರ್ಶನವು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದದ್ದೇ ಆದರೆ ಅದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿಯೇ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದು ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ.

ಅಂತರ್ಜಾಲ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಷಕರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೂ, ಪೋಷಕರು ಇತರ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗು ನೆರೆಹೊರೆಯವರು ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿ ಬೆಂಬಲಿಸಿ ಜೊತೆಗೂಡಿದರು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ಅನುಮಾನಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ಗಣಿತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಶಿಕ್ಷಕರೊಡನೆ ಸಂವಾದದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೂ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದುದು ಕಲಿಕೆಯ ಪುನರ್ಮನನದ ಗುಣವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಲವಾರು ಪೋಷಕರು ಇದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ವಾಟ್ಸ್ಯಾಪ್ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಏನು ಹಂಚಿ–ಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಹಾಗು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದರು. ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ನಿಯಂತ್ರಣವೇ ಸರಿ: ಪೋಷಕರು ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶಾಲೆಯ 'ಸಾಮಾನ್ಯ' ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ಕಲಿಯಲಿ ಎಂದು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭಾರತೀಯ ಗಂಡಸರು ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದನ್ನು, ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದನ್ನು ಅಥವಾ ಅವರ ಹಕ್ಕು, ದೈಹಿಕ ಮತ್ತಿತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹದಿಹರೆಯದವರೊಡನೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡರೆ ಪೋಷಕರಿಂದ ನಿರ್ಬಂಧ ಮತ್ತು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರ

ಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಪ್ರಧಾನವಾದದ್ದು. ಈ ಹಿರಿಯರೇ ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ಉಳ್ಳವರು ಹಾಗು ಅವರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವವರು. ನಾವು ಮಾತನಾಡಿದ ಎಲ್ಲಾ 20 ಯುವತಿಯರು ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿದ್ದರು ಅಥವಾ ಹಳ್ಳಿಯ ಯುವಕ ಸಂಘಗಳಂಥ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಕಲಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಓರಗೆಯ ಕಲಿಸುವವರು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವವರಾಗಿದ್ದು, ಈ ಮಕ್ಕಳು ಗೊಂದಲ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಯಾರೊಂದಿಗಾದರೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಇವರೇ ಆಸರೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ತಾವು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರಲ್ಲದೇ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿ–ಕೊಳ್ಳಲು ಶಿಕ್ಷಕರೊಡನೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಎಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುವುದನ್ನೂ ಈ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಹಂಚಿ–ಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಕೇವಲ ಶೇಕಡಾ 25ರಷ್ಟು ಹುಡುಗಿಯರು ಮಾತ್ರ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್‌ನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂವಹನ ಸಾಧನಗಳಾದ ಫೋನ್ ಹಾಗು ವಾಟ್ಸ್ಯಾಪ್ ಮೂಲಕ ಮಾತನಾಡಿಸಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದರು.

ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಿದ್ಧತೆ

ದೂರದಿಂದ ಕಲಿಸುವುದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಪಠ್ಯವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಒಳಿತು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಂತರ್ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಲು ಆಗುವಂತಹ ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು, ಪೋಷಕರ ತಯಾರಿ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವವನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು ಹೀಗೆ ತರಬೇತಿಗಳು ಹಲವು ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಡೆಸ–ಬೇಕಾದ ಸಂವಾದಗಳು ಹಾಗು ವರ್ಚ್ಯುವಲ್ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಬೆಂಬಲಗಳು ಈ ಅಂಶಗಳೂ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಲುಪಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸ್ವಯಂ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಉತ್ತರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (Integrated Voice Response System - IVRS), ವಾಟ್ಸ್ಯಾಪ್ ಮತ್ತು ದೂರವಾಣಿ ಸಭೆಗಳು (ಟೆಲಿಕಾನ್ಫರೆನ್ಸಿಂಗ್) ಮೊದಲಾದ ವಿಭಿನ್ನತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಬಳಸಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತಲುಪಲು ಮತ್ತು ಪಠ್ಯವನ್ನು ಮರುಬೋಧಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಆತಂಕಿತರಾಗಿರಬಹುದು. ಅವರಿಗೂ ಅಗತ್ಯ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಿದೆ.

ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳು

ಈ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವವರು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆತಂಕಿತರಾಗುವುದರಿಂದ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯವೂ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಮನೆ ಪಾಠಗಳಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಅವರಿಗೆ ಸವಾಲಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಟಿವಿ ಮತ್ತು ರೇಡಿಯೋಗಳ ಮೂಲಕ ಪಠ್ಯ ವಿಷಯವನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ರೇಡಿಯೋ ತನ್ನ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಹಲವಾರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನನ್ನು ಹಾಡು ಮತ್ತು ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು, ಹಾಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ರೇಡಿಯೋ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ದೂರದರ್ಶನವು ಮತ್ತಿತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಮನೆಗಳಲ್ಲೂ ದೂರದರ್ಶನ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಹಾಗು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಉಳ್ಳವರಾಗಿ ಪಾಠಗಳು ಪ್ರಸಾರವಾಗುವ

ನಿಯಮಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಟಿವಿಯನ್ನು ನೋಡಲು ಬಿಡುವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಒಡಿಶಾದ ಒಂದು ಹುಡುಗಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನಂತೆ 'ಈಗ ಕೇವಲ 20 ಶೇಕಡಾ ಮಕ್ಕಳಷ್ಟೇ ಸೇರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಉಳಿದವರ ಪಾಡೇನು'

ಆದರೂ, ಧ್ವನಿ ಅಥವಾ ವಿಡಿಯೋ ಪಾಠಗಳ ಪ್ರಸಾರದ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ವಾಟ್ಸ್ಯಾಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಅರ್ಥ ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದೇ ಅವಾಸ್ತವ. ಈ ಕೃತಕ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ–ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಕಲಿಯುವ ಪರಿಸರ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಗೊಂದಲಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಅವರ ಸನಿಹದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರು ಇರಬಹುದು, ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು, ಸಂದೇಹ ಪರಿಹರಿಸಲು ಕಾಲಾವಕಾಶವೂ, ಖಾಸಗಿಯಾದ ಜಾಗವೂ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗಂತೂ ತಮ್ಮ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಗೃಹಕೃತ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಕರೆಯುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರವು ಕೇವಲ ತಕ್ಷಣದ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸದೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಿದೆ. ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾದ ಅಂತಹ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ:

- ಈ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದ ಅವಧಿ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ಆದ್ಯತೆಗಳು ಯಾವುದಿರಬೇಕು?
- ಪಿಡುಗಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವಾರು ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಯೋಜನೆಗಳು ಏನು?
- ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಎಂದಿನಂತೆ ಇರಲಿವೆಯೇ ಅಥವಾ ಬದಲಾವಣೆ ಇರುತ್ತದೆಯೇ ಅಥವಾ ರದ್ದುಪಡಿಸಬೇಕೇ?

ಕಲಿಕೆಯ ಮಾಪನವು ಪರೀಕ್ಷೆಯೇ ಎಂದರ್ಥವಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಹೊಸ ದಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಹಲವು ಭಾಗೀದಾರರ ಜೊತೆ ನಡೆಸಿದ ಸಂವಾದದಿಂದ ಬಹಳ ಜನಕ್ಕೆ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚೇನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರಿವಾಯಿತು. ಅಂದರೆ ಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತಿರುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯೇತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಗಮನಿಸಬಹುದೆ? ಸರ್ಕಾರದ ಇಂತಹ ಮುಖ್ಯ ನಿರ್ಧಾರಗಳು ಹಾಗು ಅವುಗಳನ್ನು ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವುದು ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಸಾಕಷ್ಟು ದುಗುಡಗಳನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಬಹುದು. ಅಂತರ್ಜಾಲವನ್ನು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ–ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಿರಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಕೌಶಲಗಳಿಂದ ತಯಾರುಗೊಳಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ.

ಮುಕ್ತಾಯ

ಭಾರತದ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ಭೌತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಹಾಗು ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಕಲಿಕಾ ಬೋಧನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಡೆಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಂತಹ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾನ–ದಂಡಗಳು ಅಥವಾ ನೀತಿಯು ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ 2020 (National Education Policy 2020 -NEP 2020) ಡಿಜಿಟಲ್ ಕಲಿಕೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದರೂ ಡಿಜಿಟಲ್ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಲು ಯಾವ ಮಾರ್ಗ ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ವಿಷಯಗಳು ಅತಿ ಮುಖ್ಯ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು, ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಬಹಳವೇ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸರಸದ ಮಾತುಗಳು, ಆಟವಾಡುವುದು, ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟುವುದು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವೆನಿಸಿದಾಗ ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸುವ ಅನುಕೂಲ– ಅವರು ನಮ್ಮೊಡನಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯೇ ಅವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಆಸರೆ – ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಅವರು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಿಗೆಲ್ಲ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಬಹಳ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ವಿಷಯ. ಅವರ ಬಳಿ ಟಿವಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಮಾರ್ಟ್‌ಫೋನ್ ಆಗಲೀ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್‌ನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಏನನ್ನಾದರೂ ಕಲಿಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ಸೈಕಲ್ ತುಳಿಯುವುದನ್ನು, ಹೊಸಬಗೆಯ ಜಡೆ ಸಿಂಗಾರಗಳನ್ನು, ತಮ್ಮ ಕೈಬರಹವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು, ಹಿಂದಿನ ತರಗತಿಯ ಗಣಿತ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಚಿತ್ರಕಲೆ ವಿಷಯಗಳ–ಪುನರ್ಮನನ ಇತ್ಯಾದಿ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯ ಹಂಬಲ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದು, ಅವರು ಶಾಲೆಗಳು ತೆರೆಯುವುದನ್ನೇ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ (ಉತ್ತಮ ಶೌಚಾಲಯ, ಆಟದ ಮೈದಾನ ಮತ್ತು ಭೌತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ). ಎಬೋಲಾದಂತಹ ಹಿಂದಿನ ಮಹಾವ್ಯಾಧಿಗಳ ಅನುಭವವು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ತಿರುಗಿ ಬರದಿರಬಹುದೆಂದು ನಮಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹದಿಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಅವರು ಕಲಿಕೆಯ ತಾಣಗಳಾದ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಯುವ ವೇದಿಕೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ನಾಗರೀಕ ಸಮಾಜದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಪೋಷಕರು, ಕುಟುಂಬದವರು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜೀವನೋಪಾಯ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಹೊಡೆತವನ್ನೇ ನೀಡಿರುವಾಗ ಪೋಷಕರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತಿವೆ. ಹದಿಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬದ್ಧತೆಯಿಂದ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಏನು ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವುದು ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯ. ಯುವತಿಯರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಕಾಳಜಿವಹಿಸುವ ವಯಸ್ಕರಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರವು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಮತ್ತು ಗಮನವನ್ನು ಬೇಡುವಂಥದ್ದು. ಶಾಲೆಗಳು ಯಾವ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಈಗ ಅವು ಹೇಗೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ಆಕಾರ ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದೇ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ನಡುವಿನ ಸಂವಾದಗಳ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಾವು ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ: ಕುಟುಂಬಗಳು ಸುರಕ್ಷೆಯ ಕಲಿಕೆಯ ತಾಣಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನೀಡಬಹುದು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಹೇಗೆ ಬೆಂಬಲಿಸಬಹುದು, ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೋವಿಡ್–19ರ ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿದ್ದರೂ ಕಲಿಕೆಯು ನಿರಂತರವಾಗಿದ್ದು, ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳೇ ಏನನ್ನು ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಕಲಿಯಬೇಕು ಎಂಬಂತಹ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೊಸ ಕಲಿಕೆಯೆಂಬುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು

ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುವ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಮಾನವೀಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡೇ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅವಕಾಶವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ದೀಪಿಕಾ ಸಿಂಗ್ ಅವರು ಕ್ವೆಸ್ಟ್ ಅಲೈಯನ್ಸ್ ಅವರ ಆನಂದಶಾಲೆ ಎಂಬ ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ದಶಕಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವವಿದೆ. ದೀಪಿಕಾ ಅವರು ಯೋಜನೆಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ, ವಸ್ತು ವಿಷಯಗಳ ತಯಾರಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ಹೆಚ್ಚು ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವೂ, ಸಮತೆ ಮತ್ತು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವಂತಹುದೂ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು deepika@questalliance.net ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ನೇಹಾ ಪಾರ್ತಿ ಅವರು ಕ್ವೆಸ್ಟ್ ಅಲೈಯನ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 21ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೌಶಲಗಳು ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ ಇವರ ಪರಿಣತ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಯುವತಿಯರಿಗೆ ಸಮಕಾಲೀನ ಕೌಶಲಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವಕಲಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಅವರನ್ನು ಸದೃಢಗೊಳಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಈಗ ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು neha@questalliance.net ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ಅನುವಾದ: **ಜನಾರ್ಧನ್ ಚನ್ನಗಿರಿ** । ಪರಿಶೀಲನೆ: **ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಮಂಡೆಕೋಲು**